

ΑΡΧΗ 1ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ΄ ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ
ΣΑΒΒΑΤΟ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2013 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ
ΜΑΘΗΜΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΓΙΑ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΤΕΣΣΕΡΙΣ (4)

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α

- A1.** *Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί σε κάθε πρόταση τη λέξη **Σωστό**, αν η πρόταση είναι σωστή, ή **Λάθος**, αν η πρόταση είναι λανθασμένη.*
- α.** Η κυκλοφορία των προϊόντων μέσα στο οικονομικό σύστημα συνοδεύεται από μια αντίθετη σε κατεύθυνση κυκλοφορία χρήματος.
 - β.** Η εργασία είναι ομοιογενής, όταν κάθε εργάτης είναι εξίσου ικανός και κάθε αύξηση που προκαλείται στην παραγωγή δεν οφείλεται σε διαφοροποίηση της εργατικής του ικανότητας.
 - γ.** Η βελτίωση της τεχνολογίας έχει ως συνέπεια τη μετατόπιση της καμπύλης παραγωγής προς τα κάτω και δεξιά.
 - δ.** Η ελαστικότητα προσφοράς είναι μεγαλύτερη στη βραχυχρόνια περίοδο απ' ό,τι στη μακροχρόνια περίοδο παραγωγής.
 - ε.** Με σταθερή τη ζήτηση, όταν αυξάνεται η προσφορά, μειώνεται η τιμή ισορροπίας, ενώ η ποσότητα ισορροπίας αυξάνεται.

Μονάδες 15

*Στις παρακάτω προτάσεις **A2** και **A3** να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό της πρότασης και δίπλα του το γράμμα που αντιστοιχεί στη σωστή απάντηση.*

- A2.** Η προσφορά θεωρείται ελαστική, όταν
- α.** μια αύξηση της τιμής κατά 50% επιφέρει αύξηση της προσφερόμενης ποσότητας περισσότερο από 50%
 - β.** μια αύξηση της τιμής κατά 60% επιφέρει αύξηση της προσφερόμενης ποσότητας λιγότερο από 60%
 - γ.** μια αύξηση της τιμής κατά 60% επιφέρει αύξηση της προσφερόμενης ποσότητας κατά 60%
 - δ.** μια αύξηση της τιμής κατά 50% επιφέρει αύξηση της προσφερόμενης ποσότητας κατά 30%.

Μονάδες 5

- A3.** Το μέσο προϊόν παίρνει τη μέγιστη τιμή του, όταν
- α.** το οριακό προϊόν είναι μηδέν
 - β.** το συνολικό προϊόν παίρνει τη μέγιστη τιμή του
 - γ.** το οριακό προϊόν είναι ίσο με το μέσο προϊόν
 - δ.** το οριακό προϊόν γίνεται αρνητικό.

Μονάδες 5

ΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

ΘΕΜΑ Β

Η οικονομική επιστήμη μελετά τα οικονομικά αγαθά, τα οποία είναι αποτέλεσμα της παραγωγικής προσπάθειας των ανθρώπων.

B1. Ποιο είναι το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών αγαθών; **Μονάδες 2**

B2. Να περιγράψετε την ταξινόμηση των οικονομικών αγαθών στις παρακάτω κατηγορίες, δίνοντας και σχετικά παραδείγματα:

α. υλικά και άυλα αγαθά ή υπηρεσίες. (μονάδες 5)

β. διαρκή και καταναλωτά. (μονάδες 5)

γ. κεφαλαιουχικά και καταναλωτικά αγαθά. (μονάδες 8)

Μονάδες 18

B3. Το ίδιο το αγαθό μπορεί να ανήκει σε δύο κατηγορίες ανάλογα με το σκοπό της χρήσης του. Να δώσετε δύο τεκμηριωμένα παραδείγματα.

Μονάδες 5

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

ΘΕΜΑ Γ

Δίνεται ο παρακάτω πίνακας που αφορά μια επιχείρηση που λειτουργεί σε βραχυχρόνια περίοδο:

L (ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΡΓΑΤΩΝ)	Q (ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΠΡΟΙΟΝ)	VC (ΜΕΤΑΒΛΗΤΟ ΚΟΣΤΟΣ)	TC (ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ)
0	0		
1	4	7.560	
2	10		23.840
3	18	30.240	
4	28		51.560
5	40	63.000	
6	48		81.800
7	54	85.680	
8	56		96.920

ΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - Γ΄ ΗΜΕΡΗΣΙΩΝ

- Γ1.** Στην επιχείρηση που λειτουργεί σε βραχυχρόνια περίοδο, σύμφωνα με τον παραπάνω πίνακα, δίνεται εργατικός μισθός 2.520 χρηματικές μονάδες. Να βρεθεί το κόστος της πρώτης ύλης ανά μονάδα προϊόντος, με δεδομένο ότι το κόστος της πρώτης ύλης, καθώς και ο εργατικός μισθός είναι σταθερά σε κάθε επίπεδο παραγωγής και εργασίας.
Μονάδες 5
- Γ2.** Να μεταφέρετε στο τετράδιό σας τον παραπάνω πίνακα και να συμπληρώσετε τα κενά του, παρουσιάζοντας τους σχετικούς υπολογισμούς.
Μονάδες 5
- Γ3.** Πόσο θα μειωθεί το κόστος της επιχείρησης, αν η παραγωγή μειωθεί από 55 μονάδες σε 50 μονάδες προϊόντος;
Μονάδες 8
- Γ4.** Αν η επιχείρηση παράγει 56 μονάδες προϊόντος και θέλει να μειώσει το κόστος κατά 8.400 χρηματικές μονάδες, πόσες μονάδες πρέπει να ελαττωθεί η παραγωγή;
Μονάδες 7

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΘΕΜΑ Δ

Στην αγορά ενός αγαθού X , οι αγοραίες γραμμικές συναρτήσεις ζήτησης και προσφοράς είναι αντίστοιχα $Q_D = 100 - 5P$ και $Q_{S_1} = 40 + 5P$. Λόγω μεταβολής των καιρικών συνθηκών η νέα τιμή ισορροπίας είναι 8 χρηματικές μονάδες και η νέα ποσότητα ισορροπίας 60 μονάδες. Ζητούνται:

- Δ1.** Να διερευνήσετε αν οι καιρικές συνθήκες ήταν ευνοϊκές ή δυσμενείς για την παραγωγή του αγαθού X , αιτιολογώντας την απάντησή σας.
Μονάδες 4
- Δ2.** Αν το έλλειμμα που προέκυψε από τη μεταβολή της προσφοράς στην αρχική τιμή ισορροπίας είναι 20 μονάδες, να βρεθεί η νέα γραμμική συνάρτηση προσφοράς Q_{S_2} .
Μονάδες 7
- Δ3.** Να υπολογισθεί και να χαρακτηριστεί η ελαστικότητα προσφοράς, καθώς η τιμή αυξάνεται από την αρχική τιμή ισορροπίας στη νέα τιμή ισορροπίας.
Μονάδες 4
- Δ4.** Αν το κράτος για την προστασία των καταναλωτών επιβάλλει ως ανώτατη τιμή την αρχική τιμή ισορροπίας, να υπολογισθεί το πιθανό «καπέλο» που προκύπτει από την κρατική παρέμβαση.
Μονάδες 4
- Δ5.** Να παραστήσετε γραφικά στο ίδιο διάγραμμα τις συναρτήσεις αγοραίας ζήτησης (Q_D), προσφοράς (Q_{S_1} , Q_{S_2}), τα σημεία ισορροπίας, την ανώτατη τιμή (P_A) και το πιθανό «καπέλο».
Μονάδες 6

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)

1. Στο εξώφυλλο του τετραδίου να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά στοιχεία μαθητή. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. Να μην αντιγράψετε τα θέματα στο τετράδιο και **να μην γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
2. Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δε θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση. Κατά την αποχώρησή σας να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
3. Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
4. Κάθε απάντηση επιστημονικά τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
5. Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
6. Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 18.00.

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ

**ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΕΣ ΠΑΝΕΛΛΑΔΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
Γ' ΤΑΞΗΣ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ**

ΣΑΒΒΑΤΟ 15 ΙΟΥΝΙΟΥ 2013

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΑΡΧΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΩΡΙΑΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

- A1. α.** Σωστό,
β. Σωστό,
γ. Λάθος,
δ. Λάθος,
ε. Σωστό.

A2. α

A3. γ

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

B1. Το κύριο χαρακτηριστικό των οικονομικών αγαθών είναι ότι βρίσκονται σε περιορισμένες ποσότητες σε σχέση με τις ανάγκες που ικανοποιούν.

- B2.α.** Σχολικό βιβλίο σελίδα 11
β. Σχολικό βιβλίο σελίδα 12
γ. Σχολικό βιβλίο σελίδα 12

B3. Το αυτοκίνητο για μια εταιρεία είναι κεφαλαιουχικό, ενώ για μια οικογένεια είναι καταναλωτικό. Το ίδιο συμβαίνει με το ψυγείο ενός εστιατορίου και το ψυγείο σε ένα σπίτι.

ΟΜΑΔΑ ΤΡΙΤΗ

Γ1. Είναι $VC = W \cdot L + C \cdot Q$, άρα

$$VC_1 = W \cdot L_1 + C \cdot Q_1 \Rightarrow 7560 = 2520 \cdot 1 + C \cdot 4 \Rightarrow$$

$$7560 - 2520 = 4C \Rightarrow 4C = 5040 \Rightarrow C = 1260$$

Γ2.

L (αριθμός εργατών)	Q (συνολικό προϊόν)	VC (μεταβλητό κόστος)	TC (συνολικό κόστος)
0	0	0	6.200
1	4	7.560	13.760
2	10	17.640	23.840
3	18	30.240	36.440
4	28	45.360	51.560
5	40	63.000	69.200
6	48	75.600	81.800
7	54	85.680	91.880
8	56	90.720	96.920

$$VC_2 = W \cdot L_2 + C \cdot Q_2 \Rightarrow VC_2 = 2520 \cdot 2 + 1260 \cdot 10 = 17.640$$

$$VC_4 = W \cdot L_4 + C \cdot Q_4 \Rightarrow VC_4 = 2520 \cdot 4 + 1260 \cdot 28 = 45.360$$

$$VC_6 = W \cdot L_6 + C \cdot Q_6 \Rightarrow VC_6 = 2520 \cdot 6 + 1260 \cdot 48 = 75.600$$

$$VC_8 = W \cdot L_8 + C \cdot Q_8 \Rightarrow VC_8 = 2520 \cdot 8 + 1260 \cdot 56 = 90.720$$

Από το επίπεδο του $L = 2$ συμπεραίνουμε ότι :

$$FC = TC - VC = 51.560 - 45.360 = 6.200$$

$$TC_1 = FC + VC_1 \Rightarrow TC_1 = 6.200 + 7.560 = 13.760$$

$$TC_3 = FC + VC_3 \Rightarrow TC_3 = 6.200 + 30.240 = 36.440$$

$$TC_5 = FC + VC_5 \Rightarrow TC_5 = 6.200 + 63.000 = 69.200$$

$$TC_7 = FC + VC_7 \Rightarrow TC_7 = 6.200 + 85.680 = 91.880$$

Γ3.

Q (συνολικό προϊόν)	VC (μεταβλητό κόστος)
48	75.600
50	78.960
54	85.680
55	88.200
56	90.720

$$MC_7 = \frac{VC_7 - VC_6}{Q_7 - Q_6} = \frac{85.680 - 75.600}{54 - 48} = \frac{10.080}{6} = 1.680$$

$$MC_{50} = \frac{VC_{54} - VC_{50}}{Q_{54} - Q_{50}} \Rightarrow 1.680 = \frac{85.680 - VC_{50}}{54 - 50} \Rightarrow$$

$$1.680 = \frac{85.680 - VC_{50}}{4} \Rightarrow 6.720 = 85.680 - VC_{50} \Rightarrow VC_{50} = 78.960$$

$$MC_8 = \frac{VC_8 - VC_7}{Q_8 - Q_7} = \frac{90.720 - 85.680}{56 - 54} = \frac{5.040}{2} = 2.520$$

$$MC_{55} = \frac{VC_{56} - VC_{55}}{Q_{56} - Q_{55}} \Rightarrow 2.520 = \frac{90.720 - VC_{55}}{56 - 55} \Rightarrow$$

$$2.520 = \frac{90.720 - VC_{55}}{1} \Rightarrow 2.520 = 90.720 - VC_{55} \Rightarrow VC_{55} = 88.200$$

Άρα αντίστοιχα η παραγωγή θα μειώσει το κόστος της
 $VC_{50} - VC_{55} = 78.960 - 88.200 = -9.240$ χρ. μον.

Γ4. Όταν $Q = 56$, τότε $VC = 90.720$ χρ. μον.

Όταν μειωθεί το VC κατά 8.400 χρ. μον. τότε θα έχουμε :
 $VC = 90.720 - 8.400 = 82.320$

$$MC = \frac{\Delta VC}{\Delta Q} \Rightarrow 1.680 = \frac{85.680 - 82.320}{54 - Q} \Rightarrow$$

$$90.720 - 1.680Q = 3.360 \Rightarrow 90.720 - 3.360 = 1.680Q \Rightarrow$$

$$87.360 = 1.680Q \Rightarrow Q = 52$$

Άρα η παραγωγή θα πρέπει να μειωθεί αντίστοιχα κατά
 $56 - 52 = 4$ μονάδες

ΟΜΑΔΑ ΤΕΤΑΡΤΗ

Δ1. Αρχική ισορροπία

$$Q_D = Q_{S1} \Rightarrow 100 - 5P = 40 + 5P \Rightarrow 100 - 40 = 5P + 5P \Rightarrow 60 = 10P \Rightarrow P_0 = 6$$

$$\text{Για } P = 6 : Q_D = 100 - 5P = 100 - 5 \cdot 6 = 100 - 30 \Rightarrow Q_0 = 70$$

Αρχική ισορροπία : $P_0 = 6, Q_0 = 70$

Νέα ισορροπία : $P_0 = 8, Q_0 = 60$

Παρατηρούμε ότι η νέα ποσότητα ισορροπίας μειώνεται άρα οι καιρικές συνθήκες είναι δυσμενείς καθώς μετατοπίζουν την καμπύλη προσφοράς αριστερά.

Δ2. Για $P = 6$: Έλλειμμα = $Q_D - Q_{S2} \Rightarrow 20 = 70 - Q_{S2} \Rightarrow Q_{S2} = 50$

$$\frac{Q - Q_1}{P - P_1} = \frac{Q_2 - Q_1}{P_2 - P_1} \Rightarrow \frac{Q - 50}{P - 6} = \frac{60 - 50}{8 - 6} \Rightarrow \frac{Q - 50}{P - 6} = 5 \Rightarrow$$

$$Q - 50 = 5P - 30 \Rightarrow Q_{S2} = 20 + 5P$$

Δ3. $E_{S_{A \rightarrow B}} = \frac{Q_B - Q_A}{P_B - P_A} \cdot \frac{P_A}{Q_A} = \frac{60 - 50}{8 - 6} \cdot \frac{6}{50} = 0,6$

Είναι $E_S = 0,6 < 1$

επομένως η ελαστικότητα προσφοράς είναι ανελαστική

Δ4. Για $P = 6$: $Q_{S2} = 50$

$$\text{Για } Q = 50 \text{ η } Q_D \text{ γίνεται : } 50 = 100 - 5P \Rightarrow P = 10$$

Άρα το καπέλο είναι : $P - P_A = 10 - 6 = 4$ χρ. μον.

$$\left. \begin{array}{l} \Delta 5. \text{ Για } P = 0 \text{ είναι } Q_D = 100 \\ \text{ Για } Q_D = 0 \text{ είναι } P = 20 \end{array} \right\} \Rightarrow Q_D = 100 - 5P$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{ Για } P = 0 \text{ είναι } Q_{S1} = 40 \\ \text{ Για } Q_{S1} = 0 \text{ είναι } P = -8 \end{array} \right\} \Rightarrow Q_{S1} = 40 + 5P$$

$$\left. \begin{array}{l} \text{ Για } P = 0 \text{ είναι } Q_{S2} = 20 \\ \text{ Για } Q_{S2} = 0 \text{ είναι } P = -4 \end{array} \right\} \Rightarrow Q_{S2} = 20 + 5P$$

